

לפני אידיון (דף כ' כ"א) אין משכירין להם משכירין להם כהם בל' לא שדות ובמחנה לארץ מוכרים כהם ומשכירין שדות דברי ר' מאיר ר"י אומר בל' משכירין להם כהם ובמחנה מוכרים כהם ואלו אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כהם וכמה שכוונה חזק אין שכוונה פחות משלשה בני אדם : ומ"ש מפני מה אמרו וכו' : כך אמרו שם בגמרא :

ד אף במקום שהתירו וכו'. משנה שם ואמרו בגמרא אף במקום שאמרו להשכיר מכלל דליכא דוכחא דלא מוגרי וכו' ע"כ שהלכה כר"י לא מנע רבינו מלכתוב משנה זו להשיעור דין זה ור"ה לחפוס לשון המשנה דהא ליכא למיחש דמיא הלכה כר"מ שהרי הוא ז"ל פסק בסמוך כר"י : ומ"ש אבל משכיר להם לעשותן אומר. כלומר ששם שלא לבית דירה אמרו ח"כ כמה אמרו משכירין להם לכך כתב דהא משכירין להם היינו אומר : כתב הראש"ד אבל משכיר להם כהם לעשותן אומר ח"כ וכלכד שלא יהא אומר של יין ואם עשה שכוון הסור עכ"ל. ורבינו כתב אומר ולא פירש ופשיטא דלינו יכול לעשותו אומר דין נסך ואם עשאו זה אסור כדברי הראש"ד ולא הוצרך רבינו לכתוב זה שכבר נבאר בהלכות מאכלות אסורות שכל הנחת יין נסך אסור : ואין מוכרין להם פירות ומחנות וכו'. משנה (דף י"ט) : אין מוכרין להם במחנה לקרקע אבל מוכר הוא משיקץ ר"י אומר מוכר הוא לו ע"מ לקון ובגמרא (שם דף כ') ח"כ מוכר לו ח"כ ע"מ לקון וקוץ דברי ר"י ור"מ אומר אין מוכר לו אלא קוץ. וכתב הרמ"ך הרי"ף פסק כר"מ משום דסמך מחניתין כוונתה ועוד דק"ל הלכה כר"מ בגזירותיו ע"כ. וי"ל שפסק רבינו כר"י משום דמוכח בבבליה בגמרא דמאן דפליג עליה דר"י היינו ר"מ ואע"פ דסמך במתני' ומחלוקת בבבליה הלכה כסמך מחנית' שאני הכא דמוכח דתלמודא סבר דהלכה כר"י דבעי פשיטא אליבא. דהכי אמרינן הסם איבעטא לכו דמה ע"מ לשחוט מהו הסם טעמא מאי שרי רבי יהודה דלאו דברשותיה קיימי ולא מצי משהי להו אבל בהמה כיון דברשותיה דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא ל"ש. וי"ל הראש"ש תמיהא לי על הרי"ף למה הביא בהלכותיו כך בעיטא שהיא אליבא דר' יהודה והיה נראה דמדעבי סמך דתלמודא אליבא דרבי יהודה חלמא הלכתא כוונתה והא דקמי' במתני'

במתני' אבל מוכר הוא משיקץ לאו סמך הוא כר"מ חלל דרבי יהודה ור"מ פליגי בדברי ח"כ דרבי יהודה מפרש דכריו אבל מוכר הוא משיקנה עמו לקון דלא משמע ליה דקאמר ח"כ משיקץ דמה חידוש הוא זה וכי בשביל שהיה מחובר לקרקע לא ימכרו לו אחר שנקצו ורבי מאיר פירש בבבליה משיקץ ממש והרמב"ם ז"ל פסק בחבוריו כר"י עכ"ל : ומפני מה אין מוכרין להם וכו' עד ולא נבחינה. הכל בבבליה (שם דף כ'). ומוכח בגמרא דאע"פ דאסור לספר בשבחן חס ראה עובד כוכבים נאה יכול להודות ולומר מה רבו מעשיך ה' או ברוך שפכה לו בעולמו :

ומותר למכור להם בתים ושדות בחוצה לארץ מפני שאינה ארצנו : ד אף במקום שהתירו להשכיר לא לבית דירה [ח] התירו מפני שהוא מכנים לתוכה עבודת כוכבים ונאמר לא תביא תועבה אל ביתך [ג]. *אבל משכיר להן בתים לעשותן. אוצר. ואין מוכרין להן פירות ותבואה וכיוצא בהן במחבר לקרקע. אבל מוכר הוא משיקץ או מוכר לו. על מנת לקון וקוץ. ומפני מה אין מוכרין להן שנאמר ולא תחנם לא תתן להם חנייה בקרקע שאם לא יהיה להם קרקע ישיבת עראי היא. וכן אסור לספר בשבחן ואפילו לומר כמה נאה עובד כוכבים זה בצורתו. קל וחומר שיספר בשבח מעשיו או שיחבב דבר מדבריהם שנאמר ולא תחנם לא יהיה להם חן בעיניך. מפני שגורם להדבק עמו וללמוד ממעשיו הרעים. *ואסור ליתן להם מתנת חנם אבל נותן הוא לגר תושב שנאמר לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכור לנכרי במכירה ולא בנתינה : ה מפרנסים עניי עובדי כוכבים עם עניי ישראל מפני דרכי שלום. ואין ממחין בידי עניי עובדי כוכבים בלקט שכחה ופאה מפני דרכי שלום. ושואלים בשלומם ואפילו ביום חגם מפני דרכי שלום. ואין כופלין להן שלום לעולם. ולא יכנס לביתו של עובד כוכבים ביום חגו לתת לו שלום. ימצאו בשוק נותן לו שלום בשפה רפה ובכבוד ראש : ו אין כל הדברים האלו אמורים אלא בזמן שגלו ישראל לבין העובדי כוכבים או שיד עכו"ם תקיפה על ישראל אבל בזמן שיד ישראל תקיפה עליהם אסור לנו להניח עובדי כוכבים בינינו. *ואפילו יושב ישיבת עראי או עובר ממקום למקום בסחורה לא יעבור בארצנו אלא עד שיקבל עליו שבע מצות שנצטוו בני נח שנאמר לא ישבו בארץ

ה מפרנסין עניי וכו'. בבבליה בגיטין פ' החקין (דף ס"א) : ואין ממחין וכו'. משנה שם (נ"ט) : ושואלין בשלומם וכו'. משנה שם (ס"א). ושואלין בשלומם מפני דרכי שלום והיינו בשפה רפה ובכבוד ראש וכמו שכתב רבינו בסמוך ואפ"ה טובא אשמועינן דלא חיישינן דילמא חזיל ומודה : ואין כופלין וכו'. שם [ס"ב] מיתמר דבר דמי בר שפלה משמיה דרב ולעולם פירשוו אפילו שלא ביום חגו וכו' : לא יכנס עד ובכבוד ראש. בבבליה שם : ו אין כל הדברים האלו אמורים וכו'. כתב הראש"ד ואפילו יושב ישיבת עראי וכו'. ח"כ זאת לא מלאנו וכו' ולא העברה עכ"ל. ורבינו משמע ליה דכיון דטעמא מהוס פן יחטילו אוחך לי אפילו בישיבת עראי או בעובד ממקום למקום איכא למיחש להכי הילכך על כרחך לומר דישיבת דכתיבא דכו אפילו כל דהו קאסר ומשבע אומות ילפינן לשאר עובדי כוכבים דהא דבר נמי שייך פן יחטילו : ואין מקבלין גר תושב וכו'. בערכין פרק המקדיש (דף כ"ט) : כתב הראש"ד אבל שלא בזמן היוכל וכו'. ח"כ איני משהו לו בישיבת הארץ עכ"ל. פטמו לומר שאע"פ שאין מקבלין גר תושב בזמן שאין היוכל מזה חס קבל שבע מנות למה ימנעו אותו מישיבת הארץ הא ליכא למיחש ביה פן יחטילו. ולדעת רבינו נראה לומר דאין ח"כ שאם מעטנו קיבל עליו שבע מנות שאין מונעין אותו מישיבת הארץ ולא בלא לומר חלל שאין ביה דין מקבלין אותו : ודין גר תושב נבאר בפרק י"ד מהלכות איסורי ביאה ופרק שביעי מהלכות בית הבחירה :

השגת הראב"ד
*אבל משכיר להם כהם לעשותן אומר. ח"כ וכלכד שלא יהיה אומר של יין ואם עשה שכוון הסור :

השגת הראב"ד
*ואפילו יושב ישיבת עראי או עובר ממקום למקום בסחורה לא יעבור בארצנו אלא עד שיקבל עליו שבע מצות שנצטוו בני נח שנאמר לא ישבו בארץ

ד אף במקום שהתירו וכו'. משנה שם ואמרו בגמרא אף במקום שאמרו להשכיר מכלל דליכא דוכחא דלא מוגרי וכו' ע"כ שהלכה כר"י לא מנע רבינו מלכתוב משנה זו להשיעור דין זה ור"ה לחפוס לשון המשנה דהא ליכא למיחש דמיא הלכה כר"מ שהרי הוא ז"ל פסק בסמוך כר"י : ומ"ש אבל משכיר להם לעשותן אומר. כלומר ששם שלא לבית דירה אמרו ח"כ כמה אמרו משכירין להם לכך כתב דהא משכירין להם היינו אומר : כתב הראש"ד אבל משכיר להם כהם לעשותן אומר ח"כ וכלכד שלא יהא אומר של יין ואם עשה שכוון הסור עכ"ל. ורבינו כתב אומר ולא פירש ופשיטא דלינו יכול לעשותו אומר דין נסך ואם עשאו זה אסור כדברי הראש"ד ולא הוצרך רבינו לכתוב זה שכבר נבאר בהלכות מאכלות אסורות שכל הנחת יין נסך אסור : ואין מוכרין להם פירות ומחנות וכו'. משנה (דף י"ט) : אין מוכרין להם במחנה לקרקע אבל מוכר הוא משיקץ ר"י אומר מוכר הוא לו ע"מ לקון ובגמרא (שם דף כ') ח"כ מוכר לו ח"כ ע"מ לקון וקוץ דברי ר"י ור"מ אומר אין מוכר לו אלא קוץ. וכתב הרמ"ך הרי"ף פסק כר"מ משום דסמך מחניתין כוונתה ועוד דק"ל הלכה כר"מ בגזירותיו ע"כ. וי"ל שפסק רבינו כר"י משום דמוכח בבבליה בגמרא דמאן דפליג עליה דר"י היינו ר"מ ואע"פ דסמך במתני' ומחלוקת בבבליה הלכה כסמך מחנית' שאני הכא דמוכח דתלמודא סבר דהלכה כר"י דבעי פשיטא אליבא. דהכי אמרינן הסם איבעטא לכו דמה ע"מ לשחוט מהו הסם טעמא מאי שרי רבי יהודה דלאו דברשותיה קיימי ולא מצי משהי להו אבל בהמה כיון דברשותיה דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא ל"ש. וי"ל הראש"ש תמיהא לי על הרי"ף למה הביא בהלכותיו כך בעיטא שהיא אליבא דר' יהודה והיה נראה דמדעבי סמך דתלמודא אליבא דרבי יהודה חלמא הלכתא כוונתה והא דקמי' במתני'

גר תושב. ואין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיוכל נוהג *אבל שלא בזמן היוכל אין מקבלין אלא גר צדק בלבד :
א עי' בעור י"ד שם : ב עור י"ד סי' קמ"ה : ג סמ"ג כתב הראב"ד ז"ל לאין מן מע :

משנה למלך

ו אסור לנו לנתיב עובדי כוכבים בינינו כו' שנאמר לא ישבו בארץ (ח"כ) עיין בדברי הרב סמך ז"ל בדרך מנחת ח"כ (דף ס"ז ע"ב) וח"ד בנמוק על החינוך (פ' משפטים סימן ט"ד) יע"ש :

אין

מנדל עוז

בפרק. פרק לפני אידיון (דף כ"א כ"ב) : ומותר למכור להם בתים עד לעשותן אומר. פרק לפני אידיון (דף י"ט) : כתב הראש"ד ז"ל וכלכד שלא יהא אומר של יין ואם עשה שכוון הסור עכ"ל : ואני אומר כי דברי שניהם כאלה עובדים ושניהם שוים כי מה שכתב ר"מ ז"ל משום כירושלמי ובתוספתא דגריסין אבל משכירין לפונקאות ולאחרות שכתבו ועל כן כתב סמך כמנהגו להניח עליו יין שכוון אסור ומה לי חמור מה לי בית או שאר דברים גם ר"מ ז"ל כתב בל' מאכלות אסורות : ואין מוכרין להן פירות כו' עד ישיבת עראי היא. ח"כ לפני אידיון (דף י"ט) : וכן אסור לספר בשבחן וכו' עד ממעשיהם הרעים. ח"כ י"ט בערכין ופ' לפני אידיון : ואסור כו' עד ולא נבחינה. פרק לפני אידיון (דף כ') : מפרנסים וכו' עד מפני דרכי שלום. ח"כ הנזקין (דף ס"א) : ואין כופלין להם שלום. פרק לפני אידיון בירושלמי : ולא יכנס לביתו עד ובכבוד ראש. מלאנו וכו' ולא העברה עכ"ל : ואני יודע מהו זה וז"ע : עד שיקבל עד גר תושב. ח"כ בשולח :

לחם משנה

ד אף במקום שהתירו וכו'. משנה שם (דף כ"א) ואמרו בגמרא מכלל דליכא דוכחא דלא מוגרי וכו' ע"כ שהלכה כר"י לא מנע רבינו מלכתוב משנה זו להשיעור דין זה ור"ה לחפוס לשון המשנה דהא ליכא למיחש דמיא הלכה כר"מ שהרי הוא ז"ל פסק בסמוך כר"י : ומ"ש אבל משכיר להם לעשותן אומר. כלומר ששם שלא לבית דירה אמרו ח"כ כמה אמרו משכירין להם לכך כתב דהא משכירין להם היינו אומר : כתב הראש"ד אבל משכיר להם כהם לעשותן אומר ח"כ וכלכד שלא יהא אומר של יין ואם עשה שכוון הסור עכ"ל. ורבינו כתב אומר ולא פירש ופשיטא דלינו יכול לעשותו אומר דין נסך ואם עשאו זה אסור כדברי הראש"ד ולא הוצרך רבינו לכתוב זה שכבר נבאר בהלכות מאכלות אסורות שכל הנחת יין נסך אסור : ואין מוכרין להם פירות ומחנות וכו'. משנה (דף י"ט) : אין מוכרין להם במחנה לקרקע אבל מוכר הוא משיקץ ר"י אומר מוכר הוא לו ע"מ לקון ובגמרא (שם דף כ') ח"כ מוכר לו ח"כ ע"מ לקון וקוץ דברי ר"י ור"מ אומר אין מוכר לו אלא קוץ. וכתב הרמ"ך הרי"ף פסק כר"מ משום דסמך מחניתין כוונתה ועוד דק"ל הלכה כר"מ בגזירותיו ע"כ. וי"ל שפסק רבינו כר"י משום דמוכח בבבליה בגמרא דמאן דפליג עליה דר"י היינו ר"מ ואע"פ דסמך במתני' ומחלוקת בבבליה הלכה כסמך מחנית' שאני הכא דמוכח דתלמודא סבר דהלכה כר"י דבעי פשיטא אליבא. דהכי אמרינן הסם איבעטא לכו דמה ע"מ לשחוט מהו הסם טעמא מאי שרי רבי יהודה דלאו דברשותיה קיימי ולא מצי משהי להו אבל בהמה כיון דברשותיה דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא ל"ש. וי"ל הראש"ש תמיהא לי על הרי"ף למה הביא בהלכותיו כך בעיטא שהיא אליבא דר' יהודה והיה נראה דמדעבי סמך דתלמודא אליבא דרבי יהודה חלמא הלכתא כוונתה והא דקמי' במתני'

הנהגות מיימוניות

[ח] מה שאנו אין גזירות מלהשכיר אר"י דמן התורה אין אסור אלא בבית שהישראל עצמו דר שם ושם אסור קרא לא תביא תועבה אל ביתך כמו גבי מוזהה כדאיתא פרק התכלת אבל להשכיר להם שאר בתים אין אסור אלא מדרבנן ורבנן לא גזור אלא בארץ ישראל אבל בחוצה לארץ לא גזור, וכן הביא רבינו חיים כהן ראה מן הירושלמי דאסור אף במקום שאמר להשכיר כו' עד הא מקום שנהגו למכור מוכרין לו ואפילו לבית דירה. ספר התרומה : [ג] בשילוחי הקרא את המגילה עומד אומר כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודת כוכבים ע"כ : [ו] לשון הטור סי' קנ"א והאידנא נהגו להשכיר אף לדירה שאין נוהגין להכניס עבודת כוכבים בבתיהם וכן כתב הסמ"ג : [ז] רב אלפס אסר אלא איב קצץ אותם תחילה והרא"ש פסק כהרמב"ם : [אם מכין בשבחו של הבורא יתברך

סוף פ' הנזקין (דף ס"ב) : אין כל הדברים האלו עד בלתי. כמות : כתב הראש"ד ז"ל זאת לא אין מקבלין גר תושב עד סוף הפרק. סוף המקדיש :

היה זה ישראל ודאי שלא היו מלבושיו כשל ישראל ד"כ היו מכירים אותו. וז"ל כיון שכתב רבינו שלוקה על כל אחד מאלו היסוד היה כח ביד חכמים להחזיר חסור הורה לקרובי המלכות. ויש לומר משום הלאה ישראל הוא דשרו וכשיראליים עומדים לפני המלכים הם מזילים את ישראל והיו ח' ילדים שהיו ללוד נמי הלאה ישראל הוה דהו מבעתים את האויבים. אי נמי שהחזירה לא פרעה דבר אלא חמרה ובחוקיהם לא חלבו ומכרה הדבר לחכמים והם ראו שאין לגזור על הקרובים למלכות:

פרק אחד עשר

א אין "הולכין בחקות העובדי כוכבים ולא מדמין להן לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחקות הגוים. ונאמר ובחקותיהם לא תלכו. ונאמר השמר לך פן תנקש אחריהם. הכל בענין אחד הוא מזהיר שלא ידמה להן. אלא יהיה הישראל מובדל מהן וידוע במלבושו ובשאר מעשיו כמו שהוא מובדל מהן במדעו ובדעותיו. וכן הוא אומר ואבדיל אתכם מן העמים. [א] לא ילבש במלבוש המיוחד להן. ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם. ולא יגלה מן הצדדין ויניח השער באמצע כמו שהן עושין וזה הנקרא [ג] בלורית. ולא יגלה השער מבגדו פניו מאזן לאזן ויניח הפרע מלאחריו בדרך שעושין הן. *ולא יבנה מקומות כבנין היכלות של עכו"ם כדי שיכנסו בהן רבים כמו שהן עושין. וכל העושה אחת מאלו וכיוצא בהן לוקה: ב עכו"ם שהיה מסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו קרוב שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו: ג ישראל שהיה [ג] קרוב למלכות וצריך לישב לפני מלכיהם והיה לו גנאי לפי שלא ידמה להן הרי זה מותר ללבוש במלבושיהן ולגלח כנגד פניו בדרך שהן עושין: ד אין מנחשין כעכו"ם שנאמר לא תנחשו. כיצד הוא הנחש כגון אלו שאומרים הואיל ונפלה פתי מפי או נפל מקלי מידי איני הולך למקום פלוני היום שאם אלך אין חפציי נעשים. הואיל ועבר שועל מימיני איני יוצא מפתח ביתי היום שאם אצא יפגעני אדם רמאי. וכן אלו ששומעים צפצוף העוף ואומרים יהיה כך ולא יהיה כך. מוב לעשות דבר פלוני ורע לעשות דבר פלוני. וכן אלו שאומרים שחוט תרנגול זה שקרא ערבית. שחוט תרנגולת זו שקראה כמו תרנגול. *וכן המשים סימנים לעצמו אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני ואם לא יארע לי לא אעשה, כאליעזר עבד אברהם. וכן כל כיוצא בדברים האלו הכל אסור וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה:

השגת הראב"ד

*ולא יבנה מקומות כבנין היכלות עכו"ם. א"ל איני יודע מהו זה אם יאמר שלא יעשה כהם זכרות כמו שהן עושין או שלא יעשה שם חמנים כימן לקבץ בו את הכרבים כדרך שהם עושין:

השגת הראב"ד

*וכן המשים לעצמו סימנים אם יארע לו כך וכך וכו'. א"ל זה שבוש גדול שהרי דבר זה מותר ומותר הוא ואולי העשהו הלשון שראה כל נחש שאינו כאליעזר ויונתן אינו נחש והוא כבר שלטנו איסור נאמר ולא היה אלא ח"כ אינו ראוי למכור ואף חשב על דקיקים כמותם עזירה זו ואף הוה אינה הוה מפקי פולסי דמורא לאפיה:

א סמ"ג לאוין נ. טור יו"ד סי' קעט: ב טענית ככ: ג סמ"ג לאוין נא. טור יו"ד סי' קעט:

פ"א א אין הולכין בחקות וכו'. מ"כ דליתא בספרא פרשת אחרי מות. ומשמע דרבינו כתב בתהלה דרך כלל אין הולכין בחקות העובדי כוכבים וכו' עד ואבדיל אתכם מן העמים והדר מפרש. לא ילבש במלבוש המיוחד להם לפרש מ"ש לא במלבוש. לא יגדל ציצית ראשו וכו' לפרש מה שכתוב ולא בשער. ולא יבנה מקומות לפרש מ"ש וכיוצא בהם: ולא ילבש במלבוש וכו'. כתב מהר"י קולון כימון פ"ה דליתא בספרא שלא תאמר הואיל ויולאין בחרגמן אף אפי' יולא בחרגמן וכו' הואיל ויולאין בקילוסין אף אפי' וכו'. ובהו הוא ז"ל שלא נאסר רבינו לאסור אלא מלבוש המיוחד להם לפירשו הישראלים ממנו משום צניעות או מפני ד"ל שציון שתייחד להם מפני פרישות ופירשו הישראלים ממנו מפני יהדותן אז כשלושמים הישראלים נראה כמורה להם ונמשך אחריהם אבל כשאנו מלבוש המיוחד להם על דרך זו אין הישראל חייב להשתנות מן העובדי כוכבים כלל ושוקר: ולא יגדל וכו'. ז"ל שך צריך לגרום ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם ולא יגלה וכו' ומי והדר מפרש לא יגדל ציצית ראשו וכו' והא' כיצד בזה שם ענינים שהם עושים לא יגלה מן הצדדים וכו' ולא יגלה השער וכו'. ומ"ש אסור לגדל בלורית מדתני' ב' אין מעמידין [כ"ט]. ובהנה רבינו בסמוך עובד כוכבים שהיה מחספס מישראל כיון שהגיע לבגדיו שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו ושומט משום ראשם עדות כוכבים הוא מגדלה אסור הישראל להדמות להם בה: ומ"ש ולא יגלה השער מבגדו פניו וכו'. ב"ק סוף פ' מרובה (דף פ"ג). ובסוטה פרק עגלה ערופה (דף מ"ט): תניא מחספס קומי ה"ז מדרכי האמורי. ומפרש רבינו מחספס קומי לזד הפנים ומינה הפרע מאחוריו וכן פירשו רש"י והערות: ולא יבנה מקומות וכו':

בתב הראב"ד: ולא יבנה מקומות וכו' א"ל לא ידעתי מה הוא זה וכו' כמו שהם עושים עכ"ל. וז"ל דהיינו לומר שלא יבנה בתבנית אותם היכלות: וכל העושה אחד מאלו לוקה וז"ל והא' הוה לאו שכללות והיך לוקים עליו. וי"ל דלאו שכללות היינו כגון לא תאכלו על הדם שהוא כולל ענינים שונים לא תאכלו דמים שהרגנו נפש לא תאכלו אכילת בן סורר ומורה וכגון לא תעבד שכולל עבודות שהיו עליהם סקילה ושאינו חייב אבל כל הכללים בלאו זה כלם אסורים משם אחד דהיינו הולך בחקות העובדי כוכבים ועונשן שזה דהיינו מלקות. ומכאן תלמוד לכל המכר בפרק זה כיוצא בזה שאסורים רבים וכללים בלאו אחד משם אחד ולוקים עליהם:

ב עובד כוכבים שהיה מסתפר וכו'. ברייתא פרק אין מעמידין (דף כ"ט). עובד כוכבים המסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו שומט את ידו וכמה אמר רב מלכיה אמר רב אלא בר אבבה שלש אצבעות לכל רוח:

ג ישראל שהיה קרוב למלכות וכו'. בסוף פ' מרובה (כ"ק פ"ג) ובפ' עגלה ערופה (סוטה מ"ט) אבטולס בר רבאון התיירו לו לספר קומי מפני שקרוב למלכות היה ומשם למד רבינו להחזיר המלבושין וכו' הוא. ועוד דלשכתן דאי אבטולס בר רבאון היה מתנכר שהוא יהודי כדליתא במעילה [י"ז] וע"י כן הו"ל

משנה למלך

פ"א ב עכו"ם שהיה מסתפר מישראל כיון שהגיע לבגדיו קרוב שלש אצבעות לכל רוח שומט את ידו (א"ה עין בדברי הרב המתנב' ה' מלכים):

לפיכך

לחם משנה **פ"א א אין** הולכין וכו'. כל זה ביאר הרב"י יפה ביורה דעה סימן קע"ח: **ד אין** מנחשים וכו' הואיל ונפלה פתי וכו'. ברייתא פ' ד' מיתות בטהרין (דף ס"ה ס"ט): וכן המשים סימנים וכו'. פרק גיד הנשה (דף ז"ה) אמרו שם רב הוה שאלו מ"ט אי משום איעלומי הא לא איעלים אלא

הנהות מיימוניות יתברך שברא בריה נאה כזו מותר, לשון הטור שם: [א] כתב הרא"ם שאין להוסיף מסבא על מה שבנו חכמים שהיתה קבלה בידם שהוא מחקות העובדי כוכבים: [ב] וכן פירש"י בשילהי סוטה פ' בלורית: [ג] בשילהי סוטה אבטולס בן רבאון התיירו כוכבים כדירתן כדמותן וזוהרן. ולפי אומר לי שבע"פ מאלן או בקבלה היתה לו ואני לא ידעתי ישראל שהיה קרוב למלכות וכו' עד שכן עושין. כוף מכסה כוסה (דף מ"ט) ובהענין: אין מנחשין כו' עד יפגענו רמאי. פרק ארבע מיתות (דף ס"ה) וספרא וספרי וספרק קמא דשבת בתוספתא: וכן אלו ששומעין לפעוץ עד כמו תרנגול. פרק כמה אשה (דף ס"ז) והוספתא ובספרי: וכן המשים סימנים לעצמו עד לוקה. פרק גיד הנשה (דף ז"ה): כתב הראב"ד ז"ל זה שבוש גדול וכו' מפני פולסא דמורא לאפיה עכ"ל: ואני אומר שבושיו בעלי התוספות ז"ל שחזרו פ' גיד הנשה (דף ז"ה) כל דבר טקסא

מגדל עז

פ"א אין הולכין בחקות וכו' עד מן העמים. כל זה מוכן בפשטי הכתובים וסוף מוזכר אות באלו כספרי ובדברי הנביאים וסדתי על כל הלבושים מלבוש נכרי (נפיש א') ובתוספתא דשבת פ"ו: לא ילבש במלבוש עד כדרך שהן עושין. כספרי גס שם מוזכר כל דבר וענין במקומו: ולא יבנה מקומות עד לוקה: כתב הראב"ד ז"ל איני יודע מהו זה כדרך שהן עושין עכ"ל: ואני אומר כי דעת רמז' בדרך שאלו לענין פנים לא יעשה אדם בית תבנית היכל כו' כך לא יעשה בחקות העובדי והואיל ויולא קדוש אין להקל ראש: מי שהיה מחספס וכו' עד ידו. פרק אין מעמידין (דף כ"ט): ישראל שהיה קרוב למלכות וכו' עד שכן עושין. כוף מכסה כוסה (דף מ"ט) ובהענין: אין מנחשין כו' עד יפגענו רמאי. פרק ארבע מיתות (דף ס"ה) וספרא וספרי וספרק קמא דשבת בתוספתא: וכן אלו ששומעין לפעוץ עד כמו תרנגול. פרק כמה אשה (דף ס"ז) והוספתא ובספרי: וכן המשים סימנים לעצמו עד לוקה. פרק גיד הנשה (דף ז"ה): כתב הראב"ד ז"ל זה שבוש גדול וכו' מפני פולסא דמורא לאפיה עכ"ל: ואני אומר שבושיו בעלי התוספות ז"ל שחזרו פ' גיד הנשה (דף ז"ה) כל דבר טקסא